

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJAK.
Előfizetési ár: Egész évre: 6 frt; Félévre: 3 frt;
Negyedre: 1 frt 50 kr. Egy szám ára: 15 kr.
Folyó számla: Erdélyi Bank 2851—2900.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Biztosítás-ügyünk. <i>Tokaji László</i>	319
Használható e Erdélyben a fűkaszaló-gép? <i>Iffy. Szorzon Pál</i>	320
Az eszéki sérum. (=)	321
Erdélyi-magyar fajta szarvasmarhatenyésztésünk veszedelme. <i>Várady Géza</i>	322
Az ugar-kényszer megszüntetése és az ezt követő szabad gazdálkodásról. II. <i>Pethő György</i>	323
Tárca:	
Mádagaszkári képek. IV. <i>Z. K. E.</i>	323
Kissebb szakközlemények:	
A sebek kezelése. (=) — Fémfényű fa. (<i>M. I.</i>) — Vakolat nedves pinczehelyiségekhez. — Hányféle gyümölcsfát ültessünk — Fuchsinra gyanus vörös bort... — Nyári időben...	324
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. <i>Török Mihály</i>	324
Külföldi lapokból. <i>S.</i>	326
Könyvismertetés. <i>T. M.</i>	326
Vegyes közlemények	327
Közgazdaság, üzlet, forgalom	328
Szerkesztői üzenetek	328
Hirdetések	

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési

forrása

MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir.
udvari szállító,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Fensége udvari szállítója. Ferdinánd bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Fensége udvari szállítója, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója

magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 23-IK SZÁM. (28.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Biztosítás-ügyünk.

A biztosítás egyike a legjobb üzleteknek. Nem a gazdának legjobb üzlet, mert annak csak akkor ér „valamit”, ha leég, vagy ha a jég elveri termését; hanem mindennél jobb és biztosabb nyereség a biztosítás: a részvénytársaságoknak.

Semmiféle más fajta részvénytársulatok oly unisono és oly rövid idő alatt annyi sok milliót össze nem szedtek, mint épen a biztosító társulatok! Ezt elvitatni alig lehet. Ime, egy pár évtized alatt: sok száz millióra gyűlt a pár százezer forinttal — sőt igen sok esetben jóval kevesebb alapítókével — indult intézetek vagyona. Ma már: gazdagok és hatalmasak. Többet mondok: legújabbán egyenesen veszélyesek és a közre károsak. Nem csupán a jégkartell miatt vagyok e véleményen.

Miután meggazdagodtak: befolyáshoz és hatalomhoz is könnyen juthattak. Vezető embereik részben az „üzletszerzés” terén hallatlan sikereket elért egykori vigéczek, részben pedig jó „nevü”, de földi javakkal kevésbé megáldott nagyjaink soraiból kerülnek ki, mindkét nembeliek oly magas fizetést, jövedelmet és igen természetesen: egyben társadalmi tekintélyt és befolyást is élvezvén, amely holmi miniszteri fizetéssel nem épen mindig volna előnyösen felcserélhető. Úgy felső, mint alsó hivatalnokaik: szereplő emberek a társadalomban, szereplők és gyakran vezérszerepet visznek. Bőven adakoznak, főképp: ahol látják; tagjai minden titkos és nem titkos közületnek, bizottságoknak, bankoknak; barátoknak, sportot űznek, elegánsak s mindig urak; egyszóval: az általuk képviselt firmák érdekeit a legteljesebb mértékben és igen jól szolgálják.

Nem ez a baj azonban.

Az a baj, hogy e nagy potentiának, e díszes földi hatalomnak alapját: a roppant

vagyont, — igen rövid idő alatt — mind a szegény, földet túró, nehéz munkával és gondokkal élő gazdatársadalom adakozta össze. Az a veszély, hogy e ma már mindent behálózó nagyhatalom — az eszközökben nem is nagyon válogatva — megölni, elnyomni törekszik minden olyan egészséges akciót, mely a gazdaközöniséget a további szipolyozástól megmenteni óhajtja!

Ez a veszély, ez az, ami káros a közre. Ezzel kell számolnunk!

Nem a levegőből beszélek, mikor azt állítom, hogy megölni igyekeznek minden egészséges biztosítási akciót. Állításomat bizonyítom is.

Tessék elmenni az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet irodájába, Budapestre. Ott majd megmutogatják azt a száz, meg száz különféle — próza és verses szövegű — broszúrt, újságcikket, körlevelet és népies nyomtatványkákat, melyekkel a részvénytársulatok ezen egyetlen szövetkezeti alapon álló, tehát nem zsebelő intézetet, öt évi fennállása óta folytonosan névtelenül, a közérdek tónusából, de igen csúnya módon gyalázták és tőlük telhetőleg diskreditálni igyekeztek. Nem tagadhatják el a szerzőségeket, mert hiszen e szennypapírok oly horribilis tömegben és oly buzgósággal terjesztettek, a minőre csak milliók tulajdonosai lehetnek képesítettek és képesek!

Legújabb ténykedésük: a jégkartell. Szemérmetlen vállalkozás! Azt mondják: mindig ráfizettünk a jégüzletre, azért emeljük a díjakat. Hát akkor miből szereztek a milliókat, hisz a jég miatt, fizet legtöbbet a szegény gazdaember. Az ok nem az, hanem ez:

1. A tavalyi abnormális jégverések miatt kevesebb volt a haszón a rendesnél.
2. Az egyetlen konkurrens, a kölcsö-

Babós és Társai

vaskereskedése

KOLOZSVÁRT,

Belközép-utca 25. sz.

Van szerencsénk a n. é. közöniséget tisztelettel értesíteni, hogy az ujonnan megnyitott üzletünket dusan felszereltük mindennemű **vasárakkal**, u. m. **gazdasági eszközök, háztartási cikkek, konyhaberendezések**, mindennemű **szerszámok, technical cikkek, kocsikenőcs, kovács szén**, és minden e szakmába vágó itt fel nem sorolt tárgyakkól.

Bizományi raktárunk van a Budapesti **Thury János és fia cég** nagy szerkovács és haranggyárától, továbbá elvállaljuk a **használt reszelők újra vágatását**, a legjutányosabb árak mellett.

B. pártfogását kérve vagyunk

(123.)

Kiváló tisztelettel

Telefon sz. 351.

Babós és Társai.

nös biztosító szövetkezet, az idénre a jég-biztosítást kénytelen volt — ép a tavalyi év aberrációi és az intézet kezdő anyagi viszonyai miatt — feladni.

E kérdésről különben bővebben is írunk e helyen. Kár volna az időért: tovább taglalni. Nézzük ezuttal azt: mit kellene tennünk, hogy e támadást valahogy visszaverjük.

Olvassuk csak el figyelemmel a kölcsönös biztosító szövetkezetnek itt következő proklamációját:

„Felhívás a gazdaközönséghez! Az Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet jelentékeny ügynöki hálózatával és jól működő szervezetével a gazdaközönség érdekeinek hatályosabb megvédése céljából működési körét kibővíteni óhajtván, folyó hó 16-iki igazgatósági határozat folytán a jövőben a tűzágazaton kívül újból művelni fogja a jégbiztosítási ágazatot és azonkívül életbe fogja léptetni az életbiztosítást — beleértve a munkás és népbiztosítást is. Az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet öt év óta eredménnyel küzdött a cartellált biztosító részvénytársaságok ellen, versenyével ez öt éven át a biztosító részvénytársaságok díjait fokozatosan, de igen jelentékenyen lecsorította úgy, hogy a gazdaközönség e szövetkezet versenyének köszönheti, ha az elmúlt öt év alatt több millió forintot takarított meg biztosítási díjakban. Az elbizakodottság és mohó kapzsiság, melylyel a részvénytársaságok cartellje az idén — midőn a jégágazatban versenyünk megszűnt — a jégdíjakat egyszerre példátlan magasságra felemelte, eléggé igazolja, mennyire szükséges, hogy szövetkezetünk ezen túl még fokozottabb actióképességgel folytassa e kizárólag nyerészkedésre alakult vállalatokkal a versenyt. Hogy azonban versenyünk a cartellált társaságok óriási hatalmával szemben a gazdák által óhajtott eredményt elérhesse, ahhoz szükséges anyagi erőink gyarapítása és ezért határoztuk el, ugyancsak folyó hó 16-iki igazgatósági ülésünkben *biztosítási alapunknak egy millió koronával olyképp való felemelését, hogy 100,000 darab 10 koronás részjegyet bocsájtunk ki.* De tőlünk telhetőleg függetleníteni kívánjuk a gazdát — különösen a kisgazdát — a hitelnyújtás terén is, mely célból szövetkezetünk kebelében egy *jelzálog és hitelszövetkezetet* létesítünk azon tagjaink javára, kik a szövetkezetnél eszközlik biztosításait. Erre külön bocsájtunk ki *200,000 darab 10 koronás részjegyet* két millió korona értékben, minek folytán szövetkezetünk azon helyzetben lesz, hogy tagjainak érdekeit és kívánalmait a lehetőség határain belül minden tekintetben ápolhassa és figyelembe vehesse. Az új ágazatok bevezetésének időpontját, a szövetkezet alapszabályainak módosítását és a részjegy kibocsájtási tervezetek jóváhagyását egy külön e célra egybehívandó rendkívüli közgyűlés lesz hivatva annak idején megállapítani és jóváhagyni. A gazdák érdekeinek védelméről lévén szó, bizunk benne, hogy a részjegyek a *gazdák körében* teljesen elhelyezésre találnak. A részjegyek 5 százalékkal kamatoznak és sorsolás útján törlesztetnek. A részjegyek mindkét nemére egyszerre bo-

csájtjuk ki az aláírási felhívást. Biztosítási részjegyet mindenki jegyezhet — az is, a ki a szövetkezetnél nincs biztosítva — hitelt azonban csak az vehet igénybe, a ki a szövetkezetnél biztosítva van. Aki azonban jelzálog- és hitel-részjegyet akar jegyezni, az legalább is egy biztosító részjegyet tartozik aláírni. Egy biztosító részjegy jegyzése két jelzálog- és hitel-részjegy jegyzésére jogosít. A részjegyek névre szólnak és másra csak az igazgatóság beleegyezésével irhatók át. Minden részjegy a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, 50 szavazatnál többet egy tag sem gyakorolhat. A részjegyek ugyan készpénzfizetés ellenében bocsájtatnak ki, azonban tekintettel a kisgazdákra, szeptember 15-én lejáró rendes váltó ellenében hitelezük is a részjegy összegét. Szövetkezetünkben a gazdaközönség oly intézményt fog birni, mely érdekeit minden tekintetben ki fogja elégíteni és azért kérjük a gazdák minden igaz barátját és különösen a szövetkezeti eszme híveit, hogy jegyezzenek tehetségükhöz mérten minél nagyobb számú részjegyet és ismertessék meg az eszmét baráti körben is, mi végből a jelen körlevelünk 3. és 4-ik oldalán látható aláírási iverket* a gazdák minél szélesebb rétegeiben terjeszteni kérjük. Ha a részjegyek értéke váltóval fedeztetik, külön váltó állítandó ki a biztosító részjegyekre és külön váltó a jelzálog- és hitel-részjegyekre. Az iverket az aláírás után legkésőbb nyolcz nappal a csatolt borítékban hozánk juttatni kérjük. Amennyiben ily iverkre még szükség lenne, szívesen bocsájtjuk rendelkezésére a kívánt mennyiséget. Hathatós támogatását kérve, vagyunk Budapest, 1899. május havában, hazafias üdvözlettel: *Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet: Gróf Teleki Géza, elnök. Szőnyi Zsigmond, vezérigazgató.*

Ebben a felhívásban van a mi teendőnk megírva. Vegyük meg azokat a részvényeket; ki hányat tud. Sokan vagyunk, ha mindnyájan résztveszünk a támogatásban, meg lesz alkotva az intézmény, mely egészen a mienk lesz, mely biztonságunkat és anyagi javunkat egyszerre fogja szolgálni nem tölti külföldi pénzes-zsákok telhetetlen száját! Álljunk oda a mellé az intézet mellé, mely öt évig megélt a hatalmas konkurrensok halálra üldözése daczára és építsük ki azt egészen, hogy megfelelő erővel, mindnyájunk erejével folytathassa tovább azt a missiót, melyre hivatva van.

Most a gazdaközönség kezében van az eszköz, melylyel magát a jövőre megvédheti s ha nem használja fel, bizony megérdemli, hogy minden évben többet és többet vegyenek rajta élelmes külföldjeink.

Tokaji László.

* Szerkesztőségünk készséggel küld ez ivekből bárkinek. Szerk.

Használható-e Erdélyben a fűkaszálgép?

A kaszálás küszöbén állva, talán nem lesz érdektelen, ha e kérdésről egyet-mást felemlítünk, annyival is inkább, mert a gazdák egy része — különösen a hegyvidéken gazdálkodók közül — azon téves hitben van, hogy úgy a kaszáló-, mint az aratógépek csak sík vidékre valók.

Pedig ez nem úgy van. A mai — majd-nem azt lehetne mondani — „tökéletes“ fűkaszálgépekkel hegyes vidéken épp oly jó és szép munkát lehet végezni, mint a síkon. Mindenütt ott, hova fogatos eszközzel el lehet jutni s hol fogatos eszközzel dolgozni is lehet, a fűkaszálgép is használható.

A mai fűkaszálgép munkája a kézi munkának határozottan fölébe helyezhető. Ugy kaszálni kézzel, oly tiszta és alacsony tarlót hagyni, mint a gép, csak nagyon kevés kaszás ember tud. A gép után maradt tarló egyenletes, a rend szétterül kaszáláskor, vékony, egyenletes rétegben marad a gép után, tehát sokkal hamarabb és egyenletesebben szárad, mint kézi kaszával levágott és összehuzott vas-tag rend. Ez pedig különösen előnyös akkor, ha szénagyűjtéskor kevés a száraz idő, vagy ha buján áll a rét, illetve kaszáló. Ami pedig a munkamennyiséget illeti, egy fűkaszálgép, két középerős lóval, napjában elvégez könnyen annyit, mint 6—8 jó kaszás. Az állatot nem kinezza a gép, mert jól kezelve oly könnyen jár, hogy azt két ló, vagy esetleg ökor is, minden megerőltetés nélkül huzhatja egész napon át. Ezek az esélyek síkon és hegyen egyformák s a különbség legfeljebb csak akkor lehet, ha hegynek fel járják a gépet. De ez meglehetősen kikerülhető, mert legtöbb esetben úgy lehet beosztani a munkát, hogy a gép a lejtőre keresztirányban jár s csak rövid úton megy hegynek fel, mikor esetleg üresen is járhat, hogy még a gyengébb lovak is megbírják.

Hegyoldalakon ugyanis úgy kell beosztani a lekaszálandó területet, hogy a két lejtős szél, tehát azt, a melyiken a lejtőn fel és az ezzel szemben fekvőt, melyiken a lejtőn le jönnek, két-három gép szélességben — mintegy 3 méternyire — előzetesen ki kell kaszálni akár géppel, akár kézzel. Ilyenformán a két lejtős szélén egy-egy forgót készítenek, melyen a gép kényelmesen megfordulhat, illetve járhat. Ha e forgó megvan, akkor a többi területet több fogásra kell beosztani, pl. olyanformán, hogy egy fogás szélessége 10—20 öltre vétetik, míg ugyanakkor hossza az egész kaszálandó terület hosszában nyulik végig, a már előbb kikaszált forgók kivételével. A kaszálás ennek következtében a lejtővel keresztirányban történhet a fogás két hosszoldalán. A két rövidebb oldal közül azon, melyen a gép lefelé jön, szintén lehet kaszálni s csak azon kell üresen járni a gépnek, hol az hegynek felfelé jár. Tehát három oldal kaszálható minden fogásból s csak kevés a megszakítás, mert csak egy rövid oldalon kell a gépnek üresen járni. Ily munka — illetve terület — beosztás mellett még a gyengébb lovak is könnyen dolgozhatnak a fűkaszálgéppel, mert épp annyi erőt kell kifejteniök, mintha síkon járnának.

Nem kell attól tartani, hogy a lejtősebb

Nines többé **PERONOSPORA.**

(92.)

Vitrolin.

A legjobb és legbiztosabb peronospora elleni szer.

Aránylag olesőbb, mint bármely más szer, mert kiadóbb, erősebb és teljesen peronospora mentessé teszi a szőlőket, burgonyát, veres szőlőt stb.

Árak: 1/2 kiló 40 kr., 1 kiló 80 kr., 6 kiló (1 holdnyi területre elegendő) 4 frt 50 kr.

Egyedül kapható: **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél és vegyészeti laboratóriumában Maros-Ujvárt, Erdély.

— Kolozsvárt kapható **BURGER FRIGYES** gyógyárú kereskedésében. —

hegyoldalokon farol vagy csuszik a gép. Azért van a két járó kerék talpa bordázva, hogy a gép biztosan járjon útján. E bordák teljesen megakadályozzák a gép csuszamlását s még a különben meredekebb helyeken is lehetségessé teszik a géppel való kaszálást. Hogy még meredekebb s lovakkal nehezen hozzáférhető hegyoldalokon is lehet géppel kaszálni, annak elég jó tanubizonyosságát adta a szepes-megyei gazd. egyesület 1895. év augusztus havában Lőcsén rendezett *kéveköti aratógép versenyé!* Ez alkalommal a kéveköti aratógépek a várost környékező egyik lejtősebb dombnak felső részén arattak árpát oly jó eredménnyel, ami messze felül állta kézi munka felett. Pedig a kéveköti aratógépek nehezebbek, mint a fűkaszálgép s így dombos, lejtős helyeken jóval több erőt és ügyesebb kezelést is kívánnak.

Ami a fűkaszálgép kezelését illeti, az mindenesetre elengedhetlen követelmény, hogy aki fűkaszálgéppel akar dolgozni, annak mindenekelőtt ismernie kell a gépet. Ez azonban korántsem oly nehéz, mint ahogy azt sokan hinni szeretik. Nem nehéz pedig azért, mert a gép szerkezete nagyon egyszerű.

Mielőtt valamely szálkas kaszálását megkezdendők, a gép beállítandó a kívánt tarló magasságra. Ezt a metsző készülék két szélén levő alátámasztó szerkezet — mely némely gépeknél egy-egy kis kerék, másoknál egy-egy csuszó-talp — feljebb vagy lejjebb állításával lehet elérni. A metsző készüléknek természetesen mindig úgy kell beállítva lenni, hogy az vízszintes helyen állva, a talajtól mindenhol egyforma távolságban legyen.

A másik fő követelmény a megfelelő beállítás után az *éles kasza*. Csakis az a gép fog jól kaszálni, tiszta tarlót hagyni és könnyen járni, melynek éles kaszái vannak. Különösen fontos ez a sűrű állású, vékony szálú fűfélék kaszálásánál. Szinte hihetetlen, mennyire képes megnehezíteni a gép járását az élelten kasza, különösen a természetes kaszálóknál, vagy nedves, nyirkos időben. S éppen azért, minél bujább, tömöttebb és finomabb szálú a vágandó takarmány, annál gyakrabban kell élesíteni a kaszát. Nagyobb területek lekaszásánál, hol előreláthatólag több napon át lesz a gépnek folyton dolga, okvetlen készletben kell tartani mindig egy éles kaszát. A gépkereskedők rendszeren minden géphez két teljes kaszát küldenek s ezért addig, míg az egyik dolgozik, a másikat lehet élesíteni, mi az újabb kasza-élesítővel — melyek közül a Deering-féle „Diamond“ köszörülőgép különösen jó — gyorsan és jól végezhető. A gyárból kikerült új kasza ugyan nem egyhamar tompul el, de azért — különösen nedves fű kaszálásakor — tanácsos legalább is *félnaponként* változtatni a kaszákat. Éles kaszával jó és gyors munka végezhető; tompa kaszával kintlódás a kaszálás.

A harmadik dolog, melyet szintén pontosan be kell tartani, a *kellő olajozás*. E nélkül a gép nemcsak hogy nehezen jár, de idő előtt tönkre is megy. A kellő olajozás alatt azt kell érteni, hogy a gépnek mindazon tengelyei, melyek lassan forognak, tehát a *főtengely*, a két járókerék tengelye, a *közlő műtengelyek*, melyek a kaszahajtó rudat hozzák

mozgásba, *napjában legalább kétszer* megolajozandók. Maga a *kaszahajtó rud*, még pedig annak mindkét végén levő csapágya munkaközben *legalább is két óránként egyszer* megolajozandó. Ugyanez az szorító lapok alja, melyek a kaszarudat leszorítva tartják, szintén megolajozandók — amit legegyszerűbben úgy lehet elérni, ha magára a kaszahajtórudra néhány csepp olajat öntünk közvetlenül a szorító lapok mellé s ezután a kaszát kézzel néhányszor ide-oda mozgatjuk vezetékében. A *kaszarud-fej mellett* sem árt néhány csepp olaj a kaszavezetékbe.

Nem kell azonban félre érteni az olajozás gyakoriságát. Ezzel ugyanis nem az van mondva, hogy fűrösztetni kell a csapágyakat és tengelyeket olajban. Ez korántsem szükséges. Elegendő néhány csepp olaj minden csapágyba, még a leggyorsabban forgó tengelyre sem kell sok, de *gyakrabban* kell adni az olajat. Az a néhány csepp olaj eloszlik a tengely és csapágy surlódó felületén jól s nem engedi meg a nagyobb surlódást. Ha többet öntenek bele, az csak pazarlás, mert az olaj kifolyik a csapágy és tengely közül s akkor többet árt, mint használ, mert a felszálló por beleivódik a csapágy melletti olajba s onnan könnyen belekerül a csapágyba is.

Ezen itt röviden felsorolt teendőket szem előtt tartva, a fűkaszálgépek alkalmazásánál nem lehet baj.

Az mindenesetre szükséges, hogy a gazda, aki fűkaszálgépet vesz, mielőtt azt használná, ismerkedjen meg annak szerkezetével. S ez nem nehéz.

A mai fűkaszálgépek általában oly egyszerűek, hogy azok szerkezete egy rövid óra alatt teljesen megismerhető. Miután szerelve szállítják, nem szükséges más, csak az, hogy az illető tulajdonos megnézze, egyes részei mire valók s hogyan kell azokkal bántani.

A másik tényező pedig az, hogy a könnyebben törő alkotó részekből mindig legyen tartalékban néhány darab. Ilyen, a törésnek inkább kitett részek, a kaszafej, késpengék, kaszahajtó rud-fej részlet, pengetartó szegecs és védő-ujjak. Ezekből tartalékban legyen mindig egy-egy darab, mert a legkitűnőbb anyagból készült gépen is történhet egy-egy véletlen törés java munkaidőben, amit a készletben tartott tartalékkészlettel néhány perc vagy óra alatt ki lehet javítani. A kijavítás maga nagyon egyszerű dolog, azt kovács vagy gépész nélkül is el lehet végezni, mert az egész munka nem áll másban, mint levenni az eltört részletet s helyébe újat felszerelni. Mivel pedig legtöbb részlet csavarokkal van felerősítve (szegecs csak kevés részről van), a kicserélés a csavarok ki- és betételében áll.

A fűkaszálgépeknek manapság már oly jelentőségük van a mezőgazdaság terén, mint akár az ekének vagy a vetőgépnek. Ha e néhány sorból Erdély gazdái némileg felvilágosítást nyerhettek e gépek jóságáról, mindenesetre cikkirónak szolgál legnagyobb örömmel, ki egyébként is készségesen áll ez ügyet illető kérdésekben a t. olvasóközönség rendelkezésére.

ifj. Sporzon Pál.

Az eszéki sérum.

A sertésvész elleni védekezés különböző módjai között a pontosan és szigorúan keresztül vitt óvórendszabályok mellett úgy látszik a sérumozásnál kell megállapodnunk, miután eddigi tapasztalataink szerint ez az eljárás jár minden más kísérletek között a legjobb eredménnyel.

Ennyiben a kérdés már tisztázottnak tekinthető, de ezt nyomon kell követni a sérumozás — vagy helyesebben a sérum készítése tökéletesítésének.

A földmivelésügyi kormány mindenesetre nagy szolgálatot tett és nagy feladat megoldását segítette elő azáltal, hogy a sérum értékének kipróbálását áldozatok árán is lehetővé tette. Ez azonban még csak egy lépés a kibontakozás és a végső cél felé, melynek mielőbbi elérése első sorban is sok ezer gazda és néhány millió szegény ember pótolhatlan veszteségeinek megállítását vonná maga után.

A végső cél természetesen az, hogy a sertésvész fellépését biztosan megakadályozhassuk és a bántalmat hazánk területéről mielőbb kiszorítsuk.

Az állami savótermelő telepen azonban annyi vérsavót előállítani nem lehet, a mennyi az ország sertésállományának immunizálására kellene; másrészt pedig a savó előállításának az a módja, melyet a savótermelő telepen követnek, sokkal költségesebb, hogysém annak nagyobb arányokban való előállítására gondolni lehetne. Arra tehát egyelőre nem számíthatunk, hogy az előttünk lebegő nagy cél az állami savótermelő-telep segítségével érjük el, mert ennek hatása csak odáig terjedhet, hogy a hol nagy a veszedelem, ott segítségünkre jöjjön; pedig minél inkább bizonyossá lesz előttünk a savó védőhatása, annál jobban vágyódunk a célhoz: immunizálni az összes állományt és így egy csapással megszüntetni azon veszteségeket, melyek a baj miatt nyakunkba zúdultak.

Vágyaink már ezen határ körül jártak, mikor a Najer-féle prospektus kezünkbe került az eszéki sérumról s lapunk idei 17-ik számában örömmel adtuk róla tovább a hírt, megjegyezvén már akkor, hogy a vérsavót drágának és így az ezzel való védekezési eljárást aránytalanul költségeseznek tartjuk.

Az ojtóanyagának ez a magas ára már előre kizárta azt, hogy kiterjedtebben vételessék alkalmazásba és így ezzel is odajutottunk, hogy csak majd javítgatjuk vele az állapotokat, de a bajt megszüntetni nem tudjuk.

Azóta azonban az eszéki savó védőhatására vonatkozólag eljutott hozzánk néhány vélemény, melyek között a legilletékesebb szakörök véleménye nem nagyon kecsegtető, noha nem is egészen kedvezőtlen. A vélemények lényege az, hogy a boszniai és hercegovinai sertések immunizálása könnyebb, mint a mi kondor sertéseinké, mivel azok már szerveztükénél fogva különben is nagyobb ellentálló képességgel bírnak s közöttük védőoltás nélkül is sokkal kevesebb % betegszik meg, mint a mi hazai sertéseink közül.

Ha ez való — pedig valónak kell lenni, mivel adatokkal bizonyítják — akkor a nálunk tenyésztett sertések nagy részénél az eszéki sérum alkalmazása után sem lesz meg biztosan az immunitás. Már pedig a dolog úgy áll, hogy olyan tetemes áldozatra, mint a melylyel az eszéki

Telephon: 198.

Solymosy és Társa betéti társaság.

Sürgönyök: **Gépgyár és Vasöntöde**
Solymosy gépgyár.

Kolozsvár.

Álló és fekvő gőzgépek, szivattyúk, sajtók
— TELJES SZESZGYÁRI-, MALOM ÉS TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEK. —

Gőzkazánok, Vízkerékek, Turbinák.

GAZDASÁGI GÉPEK: Cséplőgépek, Járgányok, Rosták, Trieurók, Szecskavágók, Boronák, széna- és szőlőprések stb.

Fémöntvények. — Oszlopok. — Csigalépcsők. Külön osztály: **EKÉK.**

sérumozás jár még a biztos siker kilátása mellett is megfontolás után mehet bele a gazda, e nélkül meg egyenesen könnyelműség volna bele mennie.

Ez az oka, hogy az észéki sérumozás ügye hazarészünkben nem halad előre s tudomásunk szerint még csak fontolgatás tárgyát képezi ez az ügy.

Mi elhisszük Najer urnak, hogy sokba került ennek az ügynek a tisztázása, tanulmányozása és a savó hatásának kísérletek útján való kipróbálása, de azt engedje meg nekünk, hogy a vérsavónak az általuk követett módon való előállítását ne tartsuk olyan felettébb költségesnek, hogy abból 20 kbcentimetrynyi mennyiséget 120 fillérről alább ne lehessen kiszolgáltatni.

Ha tehát az a céljuk, hogy az általuk termelt sérum iránt a bizalom megerősödjék és ezzel arányban az iránt a kereslet is fokozódjék, akkor le kell annak az árat szálítani legalább is annyira, mint a lépfene elleni védekezésre használt Pasteur-féle ojtóanyagé.

A míg ezt nem teszik, addig nem számíthatnak nagy forgalomra és nem is tekintethetjük sérumukat olyan általános védőszernek, melyhez mindenki hozzányulhatna.

Ez az egyik elengedhetetlen feltétele az észéki sérum nagyobb elterjedésének; a másik elengedhetetlen feltétele pedig az, hogy annak immunizáló hatása hitelesen igazoltassék. Ennek hiteles igazolására mi nem tartunk elégségesnek egy-két kísérleti ojtást, mert a mint az tudva van, a fajta szervezete és a helyi viszonyok, sokszor egyik-másik eljárás jósága mellett meglepően bizonyítanak, míg ugyanazon eljárás után más fajtánál más viszonyok között jó eredmény nem állapítható meg.

A hirdettett jó hatást tehát mi csak úgy tartjuk majd hitelesen bizonyítottnak, ha az ország különböző vidékein tömegesen történnek védőojtások az észéki sérummal és ha ezen ojtások eredményei egybehangzóan jónak jeleztenek.

A tömeges ojtások fő-fő feltétele a sérum olcsóságában van tehát egyedül. Najer uréktól függ, hogy rövid idő alatt százezrekre emelkedjék az észéki sérummal immunizált sertések száma. Ezzel a sérum hatása is tisztázódik és biztosítva lesz számára a hazai kereslet. Tessék megpróbálni! (—)

Erdélyi-magyar fajta szarvasmarhatenyésztésünk veszedelme.

Már-már hanyatlásnak indult erdélyi magyar-fajta szarvasmarha-tenyésztésünk fejlesztése érdekében egy igen üdvös intézkedést tett földmivélségi kormányunk akkor, a midőn a baj orvoslását jó apa-állatok átörökítő képességének érvényre juttatása által elérni célozván, a bikanevelést kezdte vete, s ez által a célba vett eredmény elérésére alkalmas apa-állatok beszerzését úgy egyes tenyésztők, valamint községek részére is megkönnyítette.

Felkarolták az ügyet — s nem kis mérvben járultak előbbre viteléhez egyes vidéki gazdasági egyesületek is, saját körükben díjazással egybekötött bika-kiállítások rendezése, s szegényebb községeknek bikabeszerzés céljára kamatmentes — részletekben visszafizetendő nyújtása által kívánván részüket ki-

venni állattenyésztésünk fejlesztését célzó ezen nemes törekvésből.

Ugyanezt tartja szem előtt a mezőgazdasági törvény is, a midőn kimondja, hogy a községek kötelesek tehénállományuknak megfelelő számú apaállatokat tartani. S ha e törvénynek úgy ezen, mint idevágó összes egyéb intézkedései is kellő szigorral végrehajthatnak, hogy ez irányban megtettük a lehető, vagyis megtettük mindazt, a mit a jó apaállatok átörökítő képessége által szarvasmarhatenyésztésünk javítása — fejlesztésére irányuló törekvésünkben megtenni módunkban állott.

Ki nem ismerné el, hogy ma már e téren eredmény constatalható s ki vonná kétségbe, hogy a mezőgazdasági törvény — ha végrehajtása megtörténik, a legszebb reményekre jogosít? Egészen más kérdés azonban az, hogy vajjon az elért és elérhető eredményel meg lehetünk-e elégedve s hogy vajjon ezzel megtettünk-e már mindent, a mit szarvasmarhatenyésztésünk mai állapota és fejlesztése, felvirágoztatásának érdeke okvetlenül megkíván.

Feleletem ez: csak fele munkát végeztünk! Mielőtt további fejtegetésekbe bocsátkoznék, hogy szarvasmarhatenyésztésünk anyagát a maga valóságában és egészében megismerjük, tekintsünk meg egy országos vásárt.

Első sorban is találunk itt erős csontozatu, mély törzsű, szabályos állású végtagokkal — s általában véve helyes testarányokkal bíró ökröt bőviben; találunk különböző koru s korukhoz mért fejlettségükre nézve sokat ígérő, jól gondozott tulkot — eleget; látunk igen sok jól táplált, kifogástalan növésű rugott ökrörborjut s látunk egy néhány igen szép bikát is. De hát nézzük csak, hogy állunk a tehennel?!

Bejárjuk az egész vásárt s a felhajtott — mondjuk 4—500 darab tehén között alig akadunk egy néhányra, melyekről azt mondhatjuk, hogy kiválóan szép egyedek. Egy kisebb részét középszerűnek találjuk, nagy része azonban mind silány, csenevész, rosszul táplált hibás testalkatu.

Megengedem s magam is szívesen elismerem, hogy vannak egyes vidékeink, a hol a fentiniél nagyobb százalék esik a kiváló és középszerű anyaállatokra, de, hogy nagyjában és egészében fenti állításom a valóságnak megfelel, senki sem fogja kétségbe vonni, ki hazarészünk nagyobb állatvásárait gyakran látogatja. Ha pedig ez így van, akkor én ebben szarvasmarhatenyésztésünknek egy igen komoly veszedelmét látom. Még pedig egy olyan bajt látok én ebben, a mely nemcsak állandó, de terjedő jelleggel is bír s a melyet még csak nem is ellensúlyozhatunk azzal, hogy az apaállatokra nagy súlyt fektetünk.

Csenevész, selejtes alanyba oltva nemes galyat, lehet-e abból szép termőfa?! Épen így nem lehet jó bikának és satnya tehének jelles ivadéka.

Nem tartom szükségesnek hosszasan fejtegetni és bővebben indokolni ezt az állításomat, beláthatja minden tenyésztő, hogy itt okvetlenül tennünk kell valamit, ha azt akarjuk, hogy a létező fajták között a legtöbb jó tulajdönt magában egyesítő szarvasmarha-fajtánk tenyésztésében egy a jövőt veszélyeztető visszafejlődési irányzat be ne álljon, s ha azt akarjuk — a mit akarnunk kell, — hogy magyar-erdélyi szarvasmarha-fajtánk fejlődjék, jó

tulajdonaiban izmosodjék s így tenyésztésünk felvirágozzék.

De hát mi volna itt a teendő?!

Tehénállományunk zöme a kiscgazdák kezében van. A tehén szolgáltatja nekik az igás erőt, tejével táplálékot ad, borjat nevel. Vessünk egy pillantást a kiscgazda tenyészeltetésébe.

Ha tehene bikaborjut ellik, általános az öröm. Ezt ő dédelgeti, fejéskor több tejet hagy neki, képes a szájától megvonni a falatot; csakhogy a borjunak juttathasson valami jót. Ennek azután bármi úton és módon társat szerez s együtt növeli őket, ha módja van hozzá, míg kész ökor lesz belőlük; ha pedig viszonyai nem engedik meg, eladja őket egy éves korukban, avagy pedig mint 2—3 éves tulkokat értékesíti.

De ha a tehén üszörborjut hoz világra, a csalódás keserű érzetével ujságozza, hogy bizony csak üszöt ellett a „Bojtos“. S ezzel azután a szegény pára fölött ki is van mondva az ítélet. A jövő fejlődés alapját megvető anyatejből csak kevés jut ki neki, gondozásával nem sokat törődik, nem lesz dédelgetett kedvencz. Az ilyen üszörborjut a kiscgazda csak ritkán neveli föl. De mondjuk, hogy négy közül egyet mégis fölnevel, hanem erre az egyre sem fordít kellő figyelmet. A többi pedig rendszeren egy éves korában eladja.

Nézzük csak kik a vevői az ilyen üszörborjuknak? Rendszeren a vidéki mészárosok, kik nagyobb marhát a csekély húsfogyasztás miatt nem vághatnak, másfelől meg jobban is jönnek ki az ilyen egy év körüli borjak vágásával a húsfogyasztási adó miatt, lévén ezen adó egy éven aluli borju után 42 kr., egy éven felüli marha után pedig 2 frt 52 kr. Az pedig, hogy a mészáros ökrörborjut csak ritkán vesz levágásra, s akkor is csak olyat, mely valami külső hibában szenved s e miatt olcsón hozzá jut — abban leli magyarázatát, hogy az ökrörborjuk ára mindig nagyobb a hasonkoru üszörkénél, lévén az ökörnek, akár mint igás állatot, akár pedig mint vágómarhát tekintjük, nagyobb használati értéke, mint a tehének.

Hogy az elmondottak valóságának beigazolására alapos bizonyítékkal szolgáljak, itt bemutatok néhány számadatot, melyeket egy nagyobb község hiteles vágóhídi lajstromából összeállítottam. Ezek szerint a község vágóhídján az 1895. év folyamán levágatott: 1 éves bikaborju: 4 drb., öreg ökor: 1 drb., 2 éves tulok: 5 drb., 1 éves ökrörborju: 64 drb., öreg tehén: 14 drb., 2 éves üsző: 43 drb. és 1 éves üsző: 240 drb. Tehát az összesen levágott állatok 76%-át az egy és két éves üszők képezik.

Az itt közölt számadatok szerintem mindent megmagyaráznak és feltüntetnek előidéző okait annak, hogy tehénállományunk az el-selejtesedés lejtőjére miért lépett s egyuttal feltárják előttünk szarvasmarhatenyésztésünk jövőjének — meggyőződésem szerint — elszomorító képét.

Ezek után rátérhetünk azon kérdésre, hogy mi módon, minő intézkedések életbe-leptetésével lehetnénk képesek a bajon segíteni?

A megoldás egyszerűnek látszik. Hárítuk el az ismert előidéző okokat s a baj megszűnik létezni. Ez pedig annyit jelent, hogy növendék anyaállataink színe-javát ne engedjük levágnatni, vagyis igyekezzünk útját-módját találni valamely tiltó intézkedés létesítésének,

A Zalatnai kénkovand ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és mütrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. ez. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q -án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.**

Külföldi lapokból.

A turfa-alom előnyei. Franciaországban a szalma-alom helyett a turfa-törmelékét akarják a gazdák behozni. Páris környékén már el is terjedt, de még sokan idegenkednek tőle. Ezért Moilleron, utóbb Lavalard beható kísérleteket végeztek, megtudandó, hogy van-e és minő előnyei vannak tehát a turfa-törmeléknek a szalma-alom fölött, két egyformán épített s ellátott 24—24 lóra berendezett istállóban végezte Lavalard kísérleteit 1898. deczemberében. A szalmát mindennap megújították, a turfa-alomból csak a nedves részeket pótolták friss szárazzal. Íme a kísérletek eredménye:

A szalma-alom hőmérséke 15°C körül ingadozott állandóan, 19°-et soha meg nem haladt, de gyakran volt 9—10°. A turfa-alom hőmérséke 19°C-nál alacsonyabb soha sem volt, többször felemelkedett 25°-ig, sőt 28°-ig is. Továbbá előnyei, hogy az ürülék folyékony részeit s a belőlük származó erős ammoniákos gázokat felszívja, tehát ez által az istállók kellemetlen, jellemző bűzét, mely a sok szabad ammoniaktól és más bomlási természetű szarmazik, csak nem teljesen megsemmisíti. A mint Stutzer kimutatta a trágyát nitrogénjétől megfosztó (drenifikáló) bakteriumok nem élnek meg a turfa-törmelékben, így nitrogénben nem lévén veszteség a turfa-alom trágya-értéke sokkal nagyobb, mint más istállótrágyáé. Végül melegebb lévén, mint a szalma s mivel a húgyot teljesen felszívja, az állatok mindig száraz meleg almon fehetnek, a minnek előnyeit nem szükséges fejtegetni. (Journal d'agric. prat. 99. No. 17.)

Istálló trágya gazdálkodás jutalmazására a csehországi földmívelésügyi tanács német osztálya pénz és éremjutalmakat tűzött ki oly czéllal, hogy a megfelelő trágyatartók, trágyakezelés és az istálló trágya czélszerű felhasználásának kellő jutalmazásával a paraszt-istálló-trágya gazdálkodást javítsa. A bírálat kiterjeszkedik, a trágyatartók fekvése, nagysága s minőségére, a trágyalé árkokra vagy az ezeket helyettesítő berendezésekre, a trágyakezelésre az istállóban és a trágyatartóban, a helyes konzerválására, a helyileg legczélszerűbb s legolcsóbb alomra és a trágya s trágyalé czélszerű felhasználására stb. A ítélethozatal egy egész esztendei gazdálkodásra vonatkozik. (Der Deutsche Landwirth 99. No. 8.)

A-Baronowszki-féle csirázató eljárás czukorrépa magvaknál lényegében abban áll, hogy egy e célra szerkesztett készülék alsó részébe istálló-trágyát tesznek, a felső részét pedig az elvetésre szánt maggal töltik meg. A többektől végzett kísérletek szerint Baranowski eljárásával csiráztatott magvak sokkal hamarabb keltek ki (2—4 nap). mi által elkerülik a száradó földtől való bekérgeződést. 20—30% magot lehet ily módon meggazdálkodni. Korábban lehet az ilyen vetést kapálni, tehát a gyomtól kevesebbet szenved. Szárazföldbe is egész felületesen lehet vetni, mert a csiráztatott mag, ha esőt nem is kap, nagy erővel fejlődik és nő. Évvel az eljárással olyan időben is lehet répát vetni lényegesebb kár nélkül, a mikor a száraz magból nagyon is kétséges volna az eredmény. Más répa-fajoknál is megvannak az eljárás ezen előnyei. A készüléket pontosan az előírás szerint kell kezelni, különben nem lesz jó az eredmény. Továbbá vetéskor a mag lehetőleg száraz legyen, a mi legczélszerűbben szabad napfényen s szélben történhetik. A megszáritott mag 8—14 napig maradhat vékony rétegben a száritón, a nélkül, hogy romlana. (Hiltner Biedermann Centralbl. 99. No. 4.)

A Chili-salétrom károsan hat a rozsrá perchlorát tartalma révén. A rozsrá ugyanis 1-4% perchlorát tartalom a műtrágyában már nagyon káros hatása. Valószínű, hogy más gazdasági növények nem oly érzékenyek a perchlorát iránt. Nagy nehézséggel jár a chili-salétrom megválasztása e tekintetben, mert változó a perchlorát tartalma és nincs egyenletesen eloszolva benne, de Caluwe 1896-ban úszszel trágyázott chili-salétrommal rozsa alá

(250 kgr. pro. hektár). 6-féle chili-salétromot használt. Az első hónapban semmi rosz hatás sem látszott, de a következő év februárjában mikor a növények erősebb fejlődésnek indultak több táblában nagyon is megsínylették a perchlorát jelenlétét. 6% perchlorát tartalmú salétrom nagyon romboló hatása a rozsrá. sőt 1% perchlorát tartalom is eléggé érzékenyen rosz hatású. Ezért Sjollema úgy véli a saját és mások kísérletei alapján, hogy az oly csekély perchlorát tartalom is, melynek káros hatása a vetés zöldjében nem igen észlelhető a termést apasztja. (Lemmerman, Biedermanns Centralbl. 99. No. 4.) S.

Könyvismertetés.

Közgazdaságtan. Dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, magántanár a budapesti kir. Tudomány-Egyetemen, a közgazdaság általános jelenségeit és törvényeit tárgyaló rendkívül becses kézikönyvének I-ső kötete elhagyta a sajtót. E mű megjelenését örömmel kell hogy üdvözölje mindenki, a ki a közgazdasági tudományok iránt érdeklődéssel viseltetik. Tudományos irodalmunkban ez ideig a nemzetgazdaságtan jóformán csak mostoha gyermek volt s legtöbb esetben a külföldi hasonló művek szolgál fordításából, utánzásából állott, minden vonatkozás nélkül a mi különleges hazai viszonyainkra, melyek pedig nagy befolyást kell hogy gyakoroljanak a tudomány ez egyik legfontosabb ágának fejlődésére és irányára is.

Szerző már több mint tizennyolcz éve működik a közgazdaság terén s ez idő alatt szerzett becses tapasztalatait érdekesen fonja be e többé-kevésbé theoretikus tudománykör tanai közé. Két-háromszáz alapfogalmat magyaráz meg műve előttünk fekvő első kötetében, világos és rendszeres előadással, ama megbecsülhetetlen törekvéssel, hogy felkeltse a tanuló ifjúságban a továbbképzésnek vágyát a közgazdaság ismeretében, melynek jelentőségét ma már minden mivelt ember kénytelen elismerni.

Hazai viszonyaink mellett föltöbb nagy szükségét érezzük a közgazdasági elméleti ismeretek terjesztésének, mert közismeretű tény, hogy épen ez a legszükségesebb tudományág nálunk, mely sajnálatosan kevés szakemberre talál Wolff E. szavai szerint (Studien. Leipzig 1886.) Anglia nem kicsinylendő eredményeket ért el azzal, hogy fiatalabb generációját a közgazdaság terén szakszerű és alapos tanulmányokban részesítette s hogy ez tényleg így van, átláthatja minden gondolkodó ember azonnal, mihelyt fontolóra veszi, hogy sem az ipar és kereskedelem, sem a mezőgazdaság intenzívebb fejlődését nem várhatjuk mindaddig, míg ennek legelső és legszükségesebb feltétele, a nemzetgazdaságtani ismeretek kellő méltánylásra nem találunk.

A könyv öt részben a következő beosztással öleli fel a nagy terjedelmű anyagot: 1. A közgazdaságról általában. 2. A termelésről és termékekről. 3. A forgalomról és az árurol. 4. A jövedelem megoszlásáról és a jövedelemről. 5. A fogyasztásról és háztartásról.

Ajánjuk mindenkinek Kovács közgazdaságtanát, melyet haszonnal forgathat a gazda is, ki ezzel csak látókörét terjesztheti azon a téren, melyen a földmívelés nagy érdekei dőlnek el. A munka a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, ára 1 frt 50 kr.

A közép földbirtokos osztály hiteléről. Lippich Gusztáv érdekes tanulmányát, mely először a „Közgazdasági Szemle“ III-ik füzetében jelent meg, különnyomat alakjában bocsátotta a közönség rendelkezésére. Lippich, a jász-nagy-kun-szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke brosúrájában behatólag foglalkozik a középirtokos-osztály hiteligyeivel.

Érdemes tárgyalás előtt, behatólag foglalkozik 3 kérdéssel, mely szoros összefüggésben áll azzal a feladattal, melynek megoldását sok szerencsével keresi a brosúra írója:

1. Kik tekinthetők nálunk közép földbirtokosoknak?

2. Milyen birtok tekinthető közép földbirtoknak?

3. Hazánk művelés alatt álló területéből a közép földbirtokos osztály körülbelül mily területet birtokolhat ma?

A két első kérdés tulajdonképen egy, a mennyiben középirtokosnak középirtokos van. E szükségtelenül különválasztott kérdésre Lippich azt a feleletet adja, hogy csakis oly földbirtok tekinthető középirtokosnak, a mely Magyarországon legalább 150 és legfeljebb 500 hold, az erdélyi részeken pedig legalább 100 és legfeljebb 300 hold szántás-vetésre alkalmas területet foglal magában, a mennyiben a legelő- és erdőterületeket csak tartozékoknak tekintjük. A harmadik kérdésre adott felelete szerint Magyarország egész területén van: 6723 középirtokosnak 3.856.533 k. holdat kitevő földbirtoka, melyből szántó-föld: 1.780.151 k. hold. Az erdélyi részekre esik ebből 784 középirtokos 406.576 k. hold földbirtokkal, melyből sz. föld: 135.638 k. hold. A közép földbirtokos-osztálynak Lippich szerint háromféle hitelre volna szüksége, u. m. ingatlan, vagyis jelzáloghitelre, másodsorban személyes hitelre, harmadsorban ingó hitelre.

A jelzálog-hitel, ha kivánni valót hagy is fenn, de elég jó úton fejlődik, a személyes hitel azonban oly módon nyer kielégítést, hogy ha így marad, a közép földbirtokos-osztálynak még létező részét is elpusztítja. Szükségesnek vél tehát néhány törvényhozási és társadalmi reformot, melyeknek felsorolása után tanulmánya érdemét következő pontokban csoportosítja össze: 1. Miután hazánkban még sok ideig „minden érték a föld rögéből hajt ki“, földmívelési kormányunknak élénk figyelemmel kell kísérni a törvényhozásunknak és társadalmunknak összes működését; 2. reformálni kell a vidéki takarékpénztárakat, még ha a reform külön törvényt kívánna is; 3. nagy figyelemmel kell lenni a közép földbirtokos osztályra a telepítéseknel, a kötött birtokok esetleges eladásánál vagy haszonbérbe adásánál; 4. a járadékok behozatalát sürgetni kell nemcsak a helyes telepítések, hanem az örökösödés és adás-vételekből, valamint az egyetemleges zálogjogból származó vagyoni zavarok és tönkrehajtások elhárítása végett is.

Az állattenyésztési m. kir. kerületi felügyelőségek szervezeti és szolgálati szabályzata. A földmívelésügyi m. kir. ministerium kiadása (9. szám) magában foglalja azokat a szervezeti és szolgálati szabályzatokat, melyek az állattenyésztési m. kir. felügyelőségek ki-nevezése, javadalmazása és illetményeire vonatkoznak, valamint a melyek meghatározzák a hatáskört, szolgálati köteleességeket és ügyrendet.

Első részében felsorolja a kerületeket, mely szerint Erdélyben négy felügyelőség rendszeresítettik *Kolozsvár, Deés, Segesvár* és *Nagy-Szeben* székhelyekkel. Végül közli az ügyvitelhez szükséges irodai nyomtatványok, úrlapok és naplók mintáit.

Ló-gondozás. (A lóismeret és lóhasználás rövid foglalatja, kocsisok és lógondozók számára írta és 55 ábrával ellátta Monostori Károly). Örömmel olvastuk végig ezt a 72 oldalas kis füzetet, melyben ez ismert nevű gazdasági írónk valóságos kateját állította össze a lovakkal való bánásmódnak. Dicséretünk is fölösleges talán, mert már az író neve is biztosítéka annak, hogy a gazdaközönség értékes munkabirtokába jutott ezzel a valósággal házagpótló munkával s bátran merjük állítani, hogy nincs egyetlen lótenyésztőnk sem, a ki ne találna benne valamit, a mit megtanulnia érdemes volt ebből a kis füzetből. *Monostori* ugyan a kocsisok használatára szánta munkáját, de tekintettel a mi viszonyainkra, nem igen remélhetjük, hogy hazarészünk kocsisai szaktudásra vágyódnának s teljesen kielégítő eredménynek vehetjük, ha a műveltebb gazdálkodó közönség körében elterjed ez a füzet, habár *Monostori* szavaival élve: elfog jóni az idő, mikor tudatlan, mesterségét nem értő

kocsist senki sem fogad fel, igyekeznie kell tehát mindenkinek, a ki kocsissá akar lenni, megtanulni mindazt, a mi ehhez a foglalkozáshoz elkerülhetetlenül szükséges.

Monostori 12 részre osztott munkája könnyen áttekinthető modorban, kérdés és feleletek alakjában tárgyalja a nagy terjedelmű anyagot, hogy így még a legkevésbé mivelt elemek számára is hozzáférhetővé és könnyen felfoghatóvá váljék. A füzet ára postai küldéssel 35 kr (Megrendelhető a szerzőnél, vagy a munka bizományosánál Grimm Gusztávnál Budapesten).

T. M.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Olvasóinkhoz!** Tisztelettel kérjük az „Erdélyi Gazda“ olvasóit, hogy — a mellékelt utalványlap felhasználásával — barátaik és ismerőseik köréből lapunknak egy-egy előfizetést megnyerni sziveskedjenek. Eddigi munkánk meggyőzhette olvasóinkat arról, hogy mi egész lélekkel és komolyan szolgáljuk a gazdaközönség érdekeit. Ebben a tudatban kérjük ezúttal újlag gazdatársaink érdeklődését, pártolását.

Új előfizetőinknek a félévől még hátralevő egy hónap alatt is megküldjük a lapot. A Szerkesztőség.

— **Putnoky Domokos,** lapunk egyik legrégebb és legbecsültebb munkatársa, az „E. G. E.“ rendes tagja, erkedi nagybirtokos május hó 31-én Kolozsvárt meghalt tragikus halállal: párbajban esett el. Egy munkás élet, egy köztisztelő élet egész embernek, egy mindnyájunk által becsült, derék gazdának élete aludt ki annak a hidegvérrel kilőtt golyónak a nyomán! Vajjon hány áldozata lesz még a modern krakélerizmusnak addig, a míg elérjük azt az időt, midőn a békés társadalmi életet élő ember becsületét, a hasznos polgár életét minálunk is meg fogja védeni e kórság ellen a jog, a törvény? Vajjon meddig lesz még nemzetünk a világ többi nemzetei között és előtt a kamasz-kor betyár-virtusos típusának egyik legelső képviselője? Meddig, meddig?

— **A gyümölcsértékesítési anketről,** mely mult hó 29-én a földmivelésügyi miniszteriumban tartatott meg s melyen az „E. G. E.“-et lapunk szerkesztője képviselte — a nagy tárgyalmas miatt — csak jövő számunkban közölhetjük tudósításunkat, melyhez saját véleményünket is hozzá fogjuk fűzni.

— **»Egyleti élet«,** valamint **»Kormányintézkedések«** című rovatainkat — jelen számunk túlhalmozottsága miatt — szintén jövő számunkban fogjuk csak közölhetni.

— **Biztosítás-ügyünk és az „O. M. G. E.“** Az orsz. magyar gazdasági egyesület hivatalos lapjának legutóbbi száma vezércikkben foglalkozik az „O. M. G. E.“ által alapítandó új biztosító szövetkezettel. Nem tudjuk sehogy sem megérteni, hogy miért van nekünk szükségünk „új alapítás“-ra, mikor már 5 éve fenn áll egy hasonló intézet, melyet épen most akarnak — az egész gazdaközönség élénk érdeklődése mellett — reorganizálni és kellően megerősíteni. Lekötelezne minket a köz-telekből köz-ponttá (t. i. a mese módjára szövetkezett egyesület központjává) metamorfálódott Omge t. hivatalos organuma, ha megmagyarázná nekünk, hogy hát tulajdonképpen: miért is nem alkalmas építési alap az az 5 éves és

már eléggé népszerű kölcsönös biztosító szövetkezet? Ha pedig a „Köztelek“ az ő magas felsőbbsege érzetében nem lesz hajlandó nekünk e kis szívességet megtenni, majd megfelel e kérdésre maga a nagy gazdaközönség.

— **A nyitrai értekezlet és a szövetkezeti biztosítás.** Nyitrán május 30-án nagy értekezletet rendezett a gazd. egyesület szövetkeze, mely alkalommal a tárgysorozatba felvett véve az „O. M. G. E.“ által alapítandó új biztosító szövetkezet propagálása is. Ez a tárgy azonban, mint hiteles forrásból értesülünk, nem lett szőnyegre hozva. Rubinek Omge titkár tartott ugyan egy hosszú, egy óras beszédet a szövetkezeti biztosításról, de az új alapítást egy szóval sem érintette. Örömmel értesültünk egyben arról is, hogy az „Orsz. Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet“ reorganizációja eszméjének, melylyel lapunk mai első cikke is foglalkozik, egy igen lelkes és kompetens szószólója volt jelen: Nagy Dezső, a „Gazd. Lapok“ szerkesztője, kinek e cél érdekében elmondott beszédét az értekezlet nagy többségének élénk helyeslése kísérte.

— **A budapesti állatorvosi főiskola új szervezeti szabályának végrehajtására kibocsátott rendeletben a földmivelésügyi miniszter kimondta, hogy az állatorvosi főiskola jelenlegi hallgatóira még a régi tanulmányi és szigorlati rend marad érvényben s csak az 1899—1900. tanévtől kezdve újonnan belépő hallgatókra nyer alkalmazást az új tanulmányi és szigorlati rend. A beiratásra nézve fölvevett új szabályok azonban kivétel nélkül minden hallgatóra érvényesek. A gazdasági intézetek végzett hallgatói az 1899—1900. és 1900—1901. tanévekben egyedül gazdasági tanintézeti végbizonysítvány alapján is fölvevethetnek s csak az 1901—1902. tanévben kívánatik meg e mellett az érettségi bizonyítvány. A gazdaság hallgatók különben rövidebb idő — 6 félév — alatt végzik az állatorvosi tanfolyamot s a következő tárgyak hallgatása alól vannak fölmentve: növénytan, természettan, állattenyésztés, állattenyésztés és szénalemezés, valamint állattenyésztési gyakorlatok. Okleveles gyógyszerészeket csak akkor vesznek föl a tanfolyamra, ha érettségi bizonyítványuk van. Az ösztöndíjakra és tandíjmentességre, a hallgatók gyakorlati oktatására, a tanársegédek alkalmazására és szolgálati viszonyaira, valamint a hallgatók fegyelmi viszonyaira vonatkozólag külön szabályzatokat fognak kibocsátani.**

— **A szegedi agrárkongresszus.** A szegedi mezőgazdasági országos kiállítással egyidejűleg Szegeden rendezendő agrárkongresszus szervező bizottságának gr. *Károlyi* Sándor elnöke alatt tartott legutolsó ülésében határozatba ment, hogy a kongresszus a kiállítás megnyitását követő napon, szept. 4-én veszi kezdetét. Az elnöki megnyitó-beszéd után *Bernát* István adja elő az eddigi kongresszusokon elért eredményeket s a gazdaközönségnek megvalósult s papiroon maradt óhaját. Ez után fog következni *Mailáth* József grófnak előadása a falusi jólét érdekében szükséges intézkedésekről, amelynek kapcsán a ma holnap aktualissá váló örökösödési kérdés is valószínűleg szőnyegre kerül. *György* Endre az új földterhermentesítést, t. i. a földbirtok eladódásának okait és ellenszereit fogja tárgyalni. Fel van véve a kongresszus programjába az uzoratorvény reformja is, amely körül, tekintettel arra, hogy éppen a délvidéken az ugynevezett gabona-uzsora rendkívüli pusztítást okozott, heves viták várhatók. A szövetkezeti ügyre vonatkozólag báró *Malcoms* Jeromos földmiv. miniszteri oszt. tanácsos általános bevezető előadása után tárgyalatni fognak a szövetkezetek egyes fajtái érdekében teendő intézkedések is.

— **A munka nélkül levő munkások és a munkást keresők érdekében a földmivelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya** (II. em. 70. szám) azokról a gazdasági munkásokról, kik bármely vidéken hajlandók munkát

vállalni, jegyzéket vezet. Azoknak, a kik munkásokat keresnek, szóbeli, magánlevélbeli vagy távirati megkeresésre díjtalanul és azonnal felvilágosítást ad s a munkások felfogadására nézve segédkezet nyújt.

— **Gazdatársaink** figyelmét felhívjuk arra, hogy saját jól felfogott érdekükben mindazon esetekben, midőn vető- és fűmagot, műtrágyát, abraktakarmányt stb. vásárolnak, ha esetleg az eladó egyénisége és megbízhatósága az áru minősége tekintetében teljes biztosítékot nem nyújt, azon árukból vett hiteles mintákat a rendőrkapitányságnál megvizsgáltatás végett mutassák be s ez által a visszaélések felderítését segítsék elő.

— **A szegedi orsz. mezőgazdasági kiállítás bejelentési határideje.** A kiállítás rendező bizottsága nem akarván elzárkózni a több helyről felhangzó óhajlás elől, a bejelentési határidejét úgy az éllátalkiállításnál, mint a gépkiallításnál is **junius 30-ig meghosszabbította**, úgy hogy most az összes csoportok bejelentési határideje **junius 30-án jár le**, csak a kertészeti és gyümölcskiállításnál fogadnak el augusztus 1-ig bejelentéseket.

— **A thanaton rovarirtószer forgalomba hozatala.** A földmivelésügyi miniszter közbenjárása következtében, a belügyminiszter kivette a thanatont a veszélyes mérgek sorából és most a pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy a termelő minden vidéki nagy tözsében, bármely gazdasági vagy kertészeti egyesület igazolványára megkaphatja a thanatont.

— **Borszövetkezet.** A gyorok-ménési szőlőbirtokosok 200 holdnyi területtel boreladási szövetkezetté egyesültek, holdankint 50 koronás üzletrészek alapján ötszörös felelősséggel. A szövetkezet székhelye Gyorok lesz. A birtokosok pinczéikben maguk kezelik boraikat.

— **Magyar szőlővessző Romániában.** A filloxera a romániai szőlőkkel is csunyan elbánt, de ott csak most kezdenek a szőlők felújítására gondolni. A román kormány újabban megengedte, hogy az ottani gazdák Magyarországból szőlővesszőt szállítsanak.

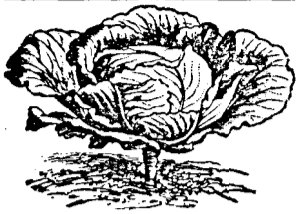
— **A jéggel terhelt zivatarfelhők szétüzéséről** írja az *Időjárás* című lap, kísérletek tervezetnek, melyek *Stiger* Albert, *Windisch-Freistritz* stajer város polgármesterének sikereire támaszkodnak, a ki lövöldözéssel kiterjedt szőlőbirtokot a pusztító jégveréstől képes volt megmenteni. *Stiger* a lövöldözést rendszeresen szokta intézni. Hat lövöldövést állított föl a szomszédos magaslatokon, körülbelül 2 klméternyi területen. Mindegyik állomáson 6 ember van működésben, úgy, hogy a fenyegető zivatar közeledtével 60 mozsárból 120 grammos töltésekkel szakadatlanul lövöldöznek. Szemtanuk állítása szerint, a hatás egyenesen meglepő, úgy, hogy a vésszel terhes egész felhőképződés jégeső, sőt zápor nélkül 1896 nyara folyamán hatszor ismétlődve szétoszlott. Kitudja: a méreg drága kartellételekkel járó biztosításnál mennyivel olcsóbb volna ez a jégűzés.

— **Főnyeremény: egy szegedi tanya.** Az ez év őszen Szegeden rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás céljaira a pénzügyminiszter tárgysorsjátékot engedélyezett, mely sorsjáték finanszírozását egy budapesti és egy szegedi pénzintézet közösen vállalták el. — A miniszteri engedély értelmében — mint értesülünk — kibocsátának egy millió darab huszkrajczáros sorsjegyet és a főnyeremény fejében 50,000 korona értékben egy minteszerűen berendezett szegedi gazdaságot adnak a nyerőnek, esetleg pedig 20 százalékos levonással készpénzen is beváltják a főnyereményt. A kétségkívül igen eredeti főnyeremény modelljét kiállítják a kiállításon. Ez lesz az első eset, hogy nyilvános sorsolásban ingatlant használtak fel főnyereményül.

— **Kiállítási sorsjegyek.** A szegedi kiállítás sorsjegyeit most küldik szét az ország minden vidékére. Egy sorsjegy ára 20 kr. A játékterv szerint összesen ezerhat nyeremény

HIRDETÉSEK.

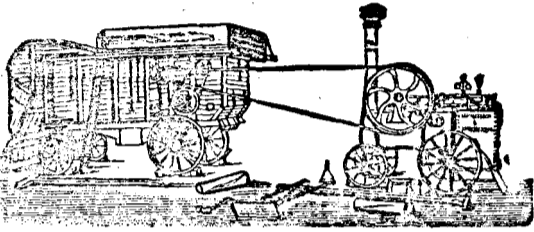

Legjobb
gazdasági, vetemény-
és virágmagvak
kaphatók

TAUFFER FERENCZ utódánál

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 5.
(40.) Telefon: 201. sz.

Nagy raktár Gazdasági gépekből,
Mc. Cormick-féle kaszáló és aratógépek,
továbbá kerékpárok, villamos csengők és összes
részei, gabona-zsákok stb. stb.

Clichéket árjegyzékek, könyvek,
szak- és folyóiratok, ka-
talogusok és hirdetések,
valamint minden egyéb nyomtatvány illusz-
trálásához rajz vagy fénykép után kitűnő
kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállít:

Fischer Lipót

chemigrafikai műintézete

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

az Újvilág-utcával szemben.

Vidéki megrendelések is legna-
gyobb pontossággal és figyelemmel
teljesítetnek. (4.)

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű- és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű-
és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat,
mely mindenféle újabb szerkezetű se-
bészi, szülészti, boncztoni, patkolástani és
más állatgyógyászati czélokra szükséges
eszközöket tartalmaz.

1894. évi árjegyzéket kívánatra beküldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is
elvégeztetik. (7.)

GRAEPEL HUGÓ gép- és rostalemezgyár, malomépítészete

BUDAPESTEN, V. ker., Külső Váci-út 46. szám.

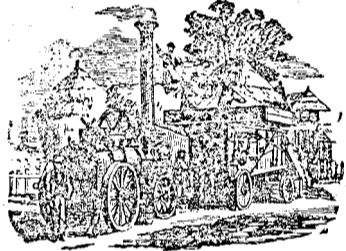
Marshall Sons & Co. Lmtd angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marshall-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott kombinált gabona- és lóhercséplőgépeket

két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukorica-morzsolóval, GIBAS-féle szabad. kazalozókészüléket (gólyt), — HARRISON-féle „Albion“ őrlőgépeket.
Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas és vāmórlómalmok teljes berendezését és takarmánykamrák
felállítását — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Belközép-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörke-
teket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle
aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését
rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csi-
szolt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós
arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (163.)

A szőlő peronospora betegsége ellen

100 liter vízben oldjunk fel:

Az 1-ső permetezéshez:

1 csomag Kecskeméti port.

1/6 kilo meszet.

A 2-ik permetezéshez:

1 1/2 csomag Kecskeméti port.

1/4 kilo meszet.

A 3-ik permetezéshez:

2 csomag Kecskeméti port.

1/3 kilo meszet.

A Kecskeméti por oldatából a méz hozzáadására azurin-oldat keletkezik. Egy 600 grammos csomag
Kecskeméti porból 250 gramm vegytiszta azurin képződik.

Syümölcsfák permetezéséhez

100 liter vízre vegyünk:

2 csomag gyantalisztes Kecskeméti port, 1/3 kilo meszet.

A gyantalisztes Kecskeméti por oldatából a méz hozzáadására rézszappan-habarék keletkezik.

A kecskeméti port 600 grammos csomagokban 20 krajcárjával;

A gyantalisztes Kecskeméti port 850 grammos csomagokban, melyben 600 gramm Kecskeméti
por és 250 gramm gyantaliszt foglaltatik, 25 krajcárjával, használati utasítással együtt szállítja

MAYERFI ZOLTÁN, Kecskeméten.

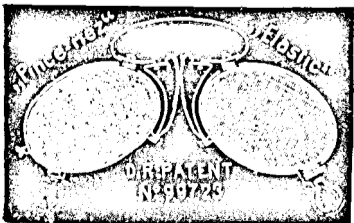
FIGYELMEZTETÉS.

Üzletem most csakis VII. Erzsébet-körút 5. szám alatt, a New-York palota és Kerepesi-út között létezik. Amateur
fényképészeti cikkekben folyton új dolgok kaphatók. Fényképészeti gépek 6 frttól feljebb. Szemüvegek 1 frttól. Legújabb
szabadalmazott **PATENT KNEIFER** orrszorító,
mely minden orron könnyen ül és a mellett mégis erősen tart. Légszűrő, Lázmérő és Hőmérők 50 krtól feljebb

Emberi műszemek minden színben; ugyszintén állati szemek is.

(140.) Árjegyzék magyar utasítással ingyen és bérmentve.

Hatschek Béla látszerész és műszerész a „Műszemhez“ Budapesten.

„Erdélyi Gazdasági Egylet“ könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

1. Réti János, „A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. III-ik kiadás 30 kr. 2. Gáspár József, „A kaszálók és legelők ápolása.“ III-ik kiadás 25 kr. 3. Virág Elek, „A sertéshizlalásról.“ III-ik kiadás 25 kr. 4. Lormay Béla, „A borjúk fölneveléséről“ III-ik kiadás 25 kr. 5. Herényi Gothárd Sándor, „A takarmányrépa.“ III kiadás 25 kr. 6. Hauer Géza, „Afejőstehénről.“ III. kiadás 30 kr. 7. Hensch Árpád, „A szántás-vetésről“ III kiadás 25 kr. 8. Jakab László, „Utmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben“ III. kiadás 25 kr. 9. Domokos Kálmán, „Az építkező gazda.“ III. kiadás 50 kr. 10. Ruisz Gyula, „A kukorica műveléséről.“ III. kiadás 25 kr. 11. Dr. Szaniszló Albert, „A gazdát érdeklő káros és hasznos állatokról“ III. kiadás 25 kr. 12. Ritter Gusztáv, „A házi kert.“ III. kiadás 40 kr. 13. Gáspár József, „Baromfi-

tenyésztés.“ III. kiadás 35 kr. 14. Cserhádi Sándor, „A csalamádé természetése, bevermelése és etetése“ III. kiadás 25 kr. 15. Csájlík István, „Csikónevelés.“ III. kiadás 25 kr. 16. K. Vörös Sándor, „A dohánytermesztéséről.“ 35 kr. 17. Ásványi Lajos, „A vörös lóher természetéről.“ 35 kr. 18. Ritter Gusztáv, „Gyümölcsértékesítés.“ II. kiadás 35 kr. 19. Herényi Gothárd Sándor, „A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazalra“ II. kiadás 25 kr. 20. K. Vörös Sándor, „A gazdaságok berendezéséről.“ II. kiadás 45 kr. 21. Marc Ferencz, „A kosárfűz termelése“ 25 kr. 22. Kovácsy Béla, „Házi állataink takarmányozása“ 50 kr. 23. Grasseli Miklós, „A len- és kender termeléséről és áztatásáról“ 24 kr. 24. L'Huillier István, „Konyhakerti magvak termelése“ 50 kr. 25. Réti János, „A komlótermeléséről“ 25 kr. 29. Gáspár József, „A méhtenyésztéséről“ 30 kr. 27. Péter Béla, „A gabonafélék, a bujgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei“ 50 kr. 28. Nemes

István, „Talajjavítás lecsapolással“ 50 kr. 29. Réti János, „A legjobb takarmányfűvekről“ 25 kr. 30. Nemes István, „Az öntözés“ 50 kr. 31. Jakab László, „Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből“ 50 kr. 32. Szüts Mihály, „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése“ 50 kr. 33. K. Vörös Sándor, „Gazda számvitele“ 40 kr. 34. Péter Béla, „A haltenyésztésről“ 30 kr. 35. Péter Béla, „A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról“ 25 kr. 36. Monostori Károly, „Házi állataink egészségének tentartásáról“, 25 kr.

Mind a harminczhat füzet ára együtt megrendelve csak 7 fnt 20 kr. Ha egy címre egyszerre 500 füzet rendeltek, tetszés szerint válogatva egy vagy több füzetet a jegyzékben felvett 36 füzet közül, egy füzetet egyre-másra 20 krajczárral fogunk számítani. Megrendelés és pénz „az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára Kolozsvár“ cím alatt küldendő. A pénz beküldésével megrendeltek brmentve tételné postára. (51.)

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(33. III.)

SIMONFFI ISTVÁN
mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje
Kolozsvárt, Kültorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz.

Elfogadok megrendeléseket Gőzgépek, gőszivattyúk, vizikerek, malomszerkezetek, zúzógépek, szijkorongok, fogaskerek, közlötengelyek, csapágycsák stb. stb. elkészítésére.

Elvállalok mindenféle gépkatározatok és gépek kijavítását, továbbá vasozlopok, csigalépcsők, balkonytartványok és rácsozatok, sirkerítések és más építészeti vastárgyak leöntését.

Készletet tartok vízvezeték és csatornázási kellékekből, u. m. kútoszlopok, csapszekrények, aknafedelek és viznyelőkből.

Raktáron tartok saját gyártmányaimból: egyes, kettős és három borozás ekék és boronák, cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica morzsoló gépek kézi vagy járgányhajtásra, szőlő zúzó, bor- és alma sajtolókból és több más gépekből, melyeket a n. é. közönség b. figyelmébe aláulani van szerencsém. (123.)

Teljes tisztelettel

Simonffi István.

Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetnek.

SZÉKELYFÖLD

leghatásosabb fürdője: **KOROND.**

Van tömör sós-, külön borviz lobogó fürdője; páratlan vasas borvizei; fenyves; sós-levegője; olcsó koszt és szállás.

Prospektust küld: (182.)

GÁSPÁR GYULA

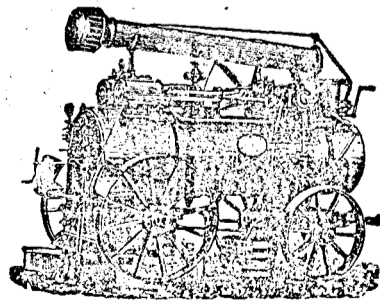
Marosvásárhelyről.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körút 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garret R. és fiai-féle legujabb szerkezetű compound gőzmozgonyait félstabil- és stabilalakban, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak

(33. V.)

Gőzmozdonyokat és gőzeséplőket négyszer fordítható acél-dob-sinokkal; toldást nem igénylő szalmarázó-

kal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecsavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek.

HASZONBÉRBE ADÓ

Mező-Erkenen, Teke mezővárostól, úgy a Szent-Mihálytelki vasút állomástól félórára fekvő összesen 621 kat. hold 1531 □ öl területű tagosított birtok, mely a 22 kat. holdas — kényelmes uri lakással s kellő jó karban levő cseléd és gazdasági épületekkel ellátott — belsőség körül fekszik.

Értekezni lehet: Gróf Lázár Imrénél Beszterczen, vagy Sperker Ferencznél Szt.-Demeteren, u. p. Nagy-Kend. (184.)

Árverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok kucsuláti majorjában felállított 67 drb magyar hizó ökör folyó évi június hó 17-én délelőtt 11 órakor a ménesbirtok igazgatóságánál Fogarason megtartandó zárt írásbeli versenytárgyalás után el fog adatni.

A részletes árverési és eladási feltételek a ménesbirtok igazgatósága által díjmentesen megküldetnek.

A hizó ökröket megvenni szándékozókat előzetes értesítés esetén Homoród-Kóhalom állomáson, kívánatra a fogarasi vasuti állomáson fogat fogja várni.

Fogaras, 1899. május hó 30-án.

(187.)

Fogarasi m. kir. állami ménesbirtok
igazgatósága.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

alaptőkéje teljesen befizetett 15 millió arany forint.

Képviselősege utján Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

4% Záloglevélkölcsönöket

nyujt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel
5 százaléknál,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os nyereségekötvények.

Repce, Árpa, Buza stb. aratásra

és szálás takarmányadagolásra a (174.)

szabadalmazott „KÉVE ÉS PORTIÓ-KÖTELEK“

Bellán Mátyás-tól

BÁCS-CSÉBEN

sok évi tartósságukat tekintve olcsóbbak a szalmaköteleknél. Ugyanott mindennemű Gazdasági kötélárak jótállással. Az első minőség hosszuszálú bácskai kenderből készül. Legjutányosabban beszerezhetők. Tessék árlapot kérni!

BARANYI JÁNOS

épület műbádogos, vízvezetési és csatornázási vállalkozó

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 5-6 sz. Telefonszám 101.

PÁRISI DISZOKLEVÉLLEL Elvállal és készít az alább felsorolt munkákat jótállás mellett és lehető olcsó árban.

Bádogos munkák

épületekre eresz csatornákat és egyéb díszítményeket horgony vagy bármínemű fémekből rajz vagy minta szerint, ezen kívül üzletben kapható és megrendelhető mindennemű konyhaberendezések.

Vízvezeték és csatornázás

magán gazdasági telepekre, vagy magán épületek városi vezeték összeköttetésére, teljes magán fürdők, szivattyúk, fecskendők,

szőköktutak, stb. csatornázások vas, ólom vagy kőanyag csövekből, (closetek) minden kivitelben, vizelők, mosdók és kiöntők szerelését. (148.)

Fürdőkádak kölcsön kaphatók!

Fedél és csatornafestést felvállal!

A fenti munkálatok évi javítását és jókarban tartását olcsón eszközli helyben mint vidéken.

Még minden résztvevő aratógépversenyen, ép úgy 1898. év július hó 11-én Hódmezővásárhelyen is a két első díjjal aranyérmekkel lett kitüntetve.

Mc Cormick

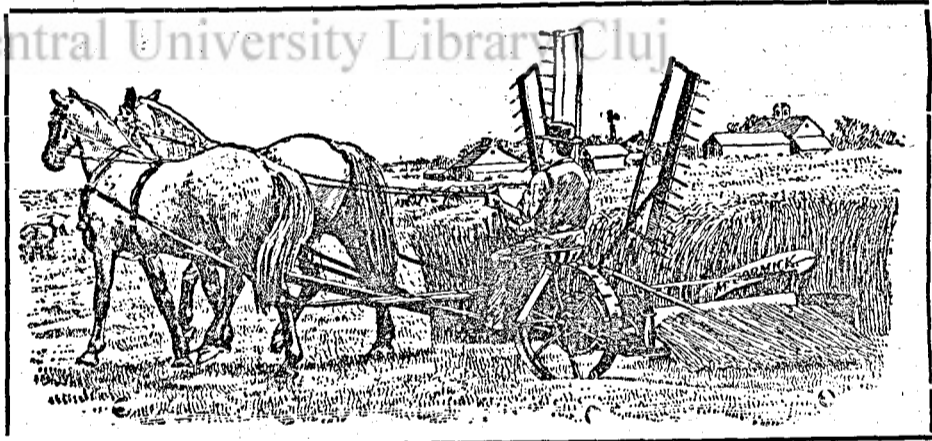
a világ legrégebb arató- és fűkaszalógépgyára Chicagóban.

Magyarországi kizárólagos vezérképviselősege

BUDAPESTEN Müller és Weisz VI. Gyár-utca 66.

Ajánlják: a legmegbízhatóbb Mc Cormick „HUNGÁRIA“ kéveköti aratógépet, a legtekélyesebb Mc Cormick „DAISY“ marokrakó aratógépet és a legújabb s legjobb Mc Cormick „NEW 4“ fűkaszalógépet.

Számos kitüntetések és elismerő levél igazolja.

Legjobb a világon! és legkedveltebb.

Legjobb a világon! a legkönnyebb

Mc Cormick gyártmányú gépek bámulatos tökéletességét.

Gépeink nagy számban, a gazdák teljes meglegedésére az ország minden részén működésben vannak. (154.)

SZIVATTYUK

mindennemű házi és nyilvános célokra, a mezőgazdaság, építkezés és iparnál.

A BOWER BARFF-féle

szabadalmazott inoxydálási módszer szerint

= inoxydált szivattyuk =

rozsdá ellen védve.

(87.)

W. GARVENS, Wien,

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tizedés, százados és hidmérlegek, fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra

EMBERMÉRLEGEK, MÉRLEGEK

házi használatra

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság.

I. Schwarzenberg-gasse 6.

I. Wallfischgasse 14.

MALOM-

BERENDEZÉSEKET,

valamint

egyes malomgépeket, vizeskereket, turbinákat, közlőműveket stb. gyárt és szállít

WÖRNER J. ÉS TÁRSA

malomépítészeti gépgyára és vasöntődeje

(102.)

Budapest,

Külső Váci-út 54. szám.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, SZÓNYI ZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR gr.

Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint a biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett, mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten (József-körut 8.) és a vidéken létesített ügynökségek.

(185.)

Kinek otthon raktárhelyisége nincsen küldje:

TENGERIJÉT

a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank
Áruraktárába

hol raktározás, biztosítás, kezelés és fekbér mindössze belekerül:
métermázsánként

1/4 évi raktározásnál 20 krajczárba		
1/2 évi	»	30 » (2.)
1 évi	»	50 »

Előleget is kaphat az illető és pedig: jelenleg 3 frt 50 krt minden mimása után, fuvar és költségek levonásával, 7% kamat mellett.

Zsákok 1 kr. heti díj mellett adatnak kölcsön.

Bővebb fölvilágosítást az Áruraktár kezelősege (Vasuti állomás mellett) készséggel nyújt.

Marcinkiewicz Ignác férfi ruha-szabó

KOLOZSVÁRT, Belközép-utca 3. szám.

Ajánlja 18 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

FÉRFI-SZABÓ-ÜZLETÉT.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövet-ujdosnagokat.

Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(150.)

A jelenkor legtekélyesebb és legjobb motor cséplőkészletei!

1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., évben 32 első díjjal kitüntetve.

Első prosznitzi gazdasági gép- és gőzmotor-gyár, Wichterle F.,

BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50.

ajánlja legújabb szerkezetű szabadalmazott, teljesen szikramentes

motor-cséplő-készleteit

kettős tisztítóval, árpatoklászoló és legezelszerűbb löhere hűvelzővel, olcsó árak és teljes jótállás mellett. Már több 100 készlet kitűnő sikerrel működésben.

Motor és nagyobb gőzcséplőkészleteink, valamint egyéb gazdasági gépeink megtekinthetők nagyszabású telepünkön Budapest, VI., Gyár-utca 50., hol szakszerűleg bemutattatnak.

(150.)

KUT SZIVATTYUK és ÉPÍTÉSI SZIVATTYUK!

Kolozsvári vízvezeték- és csatornázási vállalat

Bányai K. és Társai bejegyzett cég.

iroda, műhelyek- és raktárak:

KOLOZSVÁR, főtér 18. szám. Telefon 324. szám.

Elvállalunk ugy helyben, mint vidéken is, magánházakban, uradalmak és kastélyokban a legújabb modern kivitelben, a legmesszebb menő műszaki berendezéseket, bármily nagyságban, valamint a régebben berendezetteknek a mai korszerűt átalakítását és javítását teljes garantirozás mellett a legolcsóbb árakon.

Létesítünk fürdő-telepeket, egészségügyi berendezéseket a legújabb találmányok szerint, klosetteket fűtés és világítási készüléket, melegvíztelepeket, vizkutatásokat, furatásokat és alagsóvezetéseket a saját rendszerünk szerint.

Készítünk tüzelő fecskendőket, felszereléseket, szivattyukat, házi és kerti fecskendőket minden alakban és nagyságban.

A legelsőrangú gyárakkal levő előnyös összeköttetéseink folytán a legjutányosabb árak mellett vállalkozunk és szállítunk.

Költségvetés és tervzeteket díjmentesen készítünk ugy a helyi mint a vidéki megbízóinknak.

Kérve kiterjedt vállalatunknak pártfogását és becses megrendelését is.

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat

Bányai K. és társai

Kolozsvár. főtér 18. sz. Telefon 324. szám.

TÜZELŐ FECSKENDŐK és FELSZERELÉSEK!

Nagy József ékszerész üzlete

Kolozsvárt Fötér Br. Josika ház.

Alapított 1852-ik évben.

Ajánlja arany, ezüst és ékszer neműekben különleges nagy raktárát.

Készít új ékszereket és elvállal mindenemű javításokat.

Legjutányosabb árak, csere teljes értékben.

(165.)

MÁJER MIHÁLY épület és műbádogos

Kolozsvárt, Belközép-u. 53.

Elvállal mindennemű épület bádogos munkát, fedél festést és javítást. Ajánlja raktárán dúsan felszerelt konyha és kertészeti berendezéseket. Elvállal mindennemű javítást a legolcsóbb árak mellett.

Pontos és szolid munka

(162.)

Májér Mihály.

382 díjjal kitüntetve.

1898 évi Bécsi Separator-versenyen 1-ső díj.

ALFA SEPARATOR RÉSZV.-TÁRS.ezelőtt **PFANHAUSER A.**

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 45. sz.

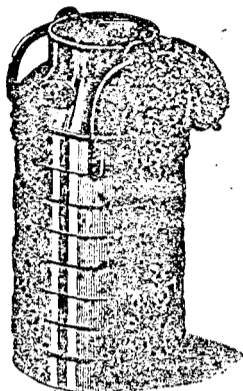
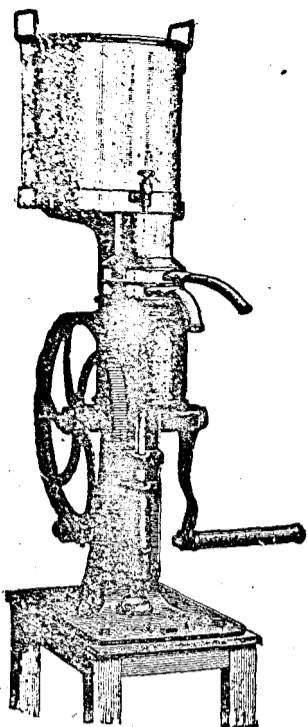
Tejszövetkezetek és tejgazdasági telepek

berendezése.

Tejgazdasági eszközök és gépek
gyártása.

1898. évi gyártás 28,209 fölözögép.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen. (63.)

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII. ker., Garay-u. 10.

Elvállal: központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönbön kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését, célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. (58.)

Legjobb minőségű kőgyágcsővek raktáron.

Köszönetnyilvánítás.**Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.**

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbal bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbélésel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hiszünk, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonzcipők.

Zágráb, 1899. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor úr!

Az asbestbetűtű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő hiva

VEKERLE SÁNDOR.

Óvakodjunk a hamisításoktól,Óvjuk lábainkat az izzadástól, melegtőlés meghűléstől.**Nincs többé lábfájás!**Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés,sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélésel látja el. Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. kőzhadseregnek s a m. kir. honvédségnek eddig 22 500 pár szállított.

Szállítás csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladókna megfelelő árengedmény.

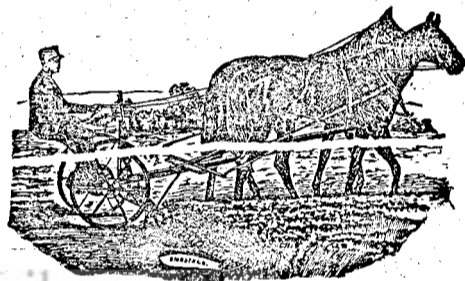
Kapható kizárólag az

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRU-GYÁR

BETÉTI TÁRSASÁGNÁL,

Budapest, VI. Sziv-utca 18. szám.

(167.)

Saját gyártmányu**„DARLING” fűkaszalóink**

és

„Handy” marokrakó aratógépeink felülmulják

ugy célszerű szerkezet, mint tartósság tekintetében az eddig nálunk ismert összes amerikai gyártmányokat. E mellett jelentékenyen olcsóbbak a magas vám- és fuvar-költséggel behozott amerikai gépeknél.

Árajánlattal és esetleges felvilágosítással szíves megkeresésre készséggel szolgálunk. (169.)

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci-körút 60. sz.

Ugyanott szénaforgatógépek, lógereblyék, (széna- és gabona-gyűjtők), gözcseplőkészletek, kazalozók stb. nagy választékban.

STOLCZ WINCZE

Kolozsvár főtér 11.

Arany, Ezüst, Ékszer

javítások, átalakítások, valamint minden új munkák szakszerű előállítására pontosan eszközöltetik. (127.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a a beltorda-utcai róm. kath. Lyceum-épületben levő

kárpitos butoraktáromat,

hol állandóan készletben tartok teljes lakberendezéseket, ugyszintén egyes butordarabok, mint szekrények, heverő diványok, lőszőr, afrik- és ruganyos-matracokat, tükröket és képeket stb. a legolcsóbb árak mellett. — Elvállalok mindennemű kárpitos munkát úgy helyben, mint vidéken. Átalakításokat is izlésesen és utányos árban a legújabb rajzok szerint saját műhelyemben készítek. Továbbá a legújabb szerkezetű és összecusukható ágybetéttel — divánok és fautelek s a legújabb tábori ágyakat sodronybetéttel, különösen becses figyelmébe ajánlva s pártfogásukat kérve, vagyok

(119.)

tisztelettel **MAYER GÉZA** műkárpitos és butoraktáros.

GAÁL és MOLNÁR

legnagyobb butor-raktára

KOLOZSVÁRT, Unió-utca 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a legerősebb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(164.)

Gaal és Molnár.

Siemens és Halske

(161.)

részvénytársaság

villamvilágítási és erőátviteli gyárai

BUDAPESTEN.

Készítenek: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket városok, malmok, gyárak és magánosok részére. Villamos világítási és villamos erőátviteli berendezéseket, villamos bányászati berendezéseket, vasúti váltóbiztosító, távbeszélő és elektrolitikai berendezéseket, elektromotorikus kapcsolásokat szerszámokhoz. Kábeleket távirászat, telefon és világítási csatlakozásokra 1000 mm² rézkeresztmetszetig. Különböző elektromos és kombinált világító testeket.

Gyárak: V., Váci-ut 54. Irodák: VIII. Kerepesi-ut 21.

Költségvetések és ajánlatok készséggel és díjtalanul szolgáltatnak.

Alapított 1869-ben. — Cs. és kir. udv. szállítók.

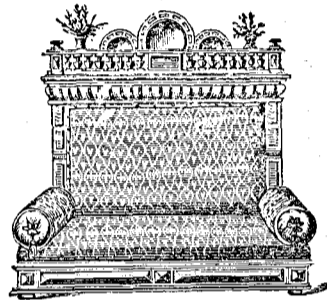
RAKTÁRAK:

KOLOZSVÁRT,
Unió-utca 5.

MAROS VÁSÁRHELYT,
Szentgyörgy-utca 2.

Mestitz Mihály és fiai

Első maros-vásárhelyi butor- és építészeti asztalos munkák gyára
gőzerőre berendezve, kárpitos és díszítő műhelyek.

A m. kir. államvasutak kolozsvári, aradi, debreczeni, szegedi, zágrábi, miskolci és budapesti üzletvezetőségeinek szállítói.

Nagy raktár saját készítményű fa- és kárpitos butorokból, függöny és szőnyegekkel.

Olcso árak, szolid munka, pontos kiszolgálás.

Kitűnő minőségű száraz amerikai parkettek jutányos árban.

(188.)

A marosvécsi uradalomban megüresedő

gazdatiszti állásra

PÁLYÁZAT HIRDETTETIK:

Készpénz fizetés 400 frt.

Buza 10 Hlter, Rozs 8 Hlter, Tengeri 12 Hlter.

Lakás, kert, 8 öl tűzifa.

6 drb. tehéntartás, 2 drb. kocza tartás.

Pályázati határidő 1899. június hó 8-ika.

Pályázatok alulírott jószágigazgatóhoz Maros-Vécsre küldendők, hol személyesen is esetleg értekezhetni, ugyancsak az állás betöltése idejéről is.

Fülöp Ede,
jószágigazgató.

(176.)

GAZDASÁGI IRODA KOLOZSVÁRT

(186.) JÓKAI-UTCZA 4.

Megbízásból közvetít:

Birtokvétel és eladást.

Birtok bérletet.

Gazdasági termények értékesítését.

Gazdasági haszon állatok

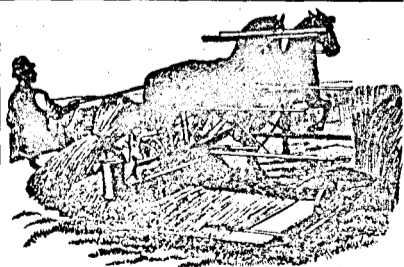
Gazdasági gépek beszerzését és értékesítését.

Gazdasági nyerstermények értékesítését.

Biztosítások eszközését.

Felzálog kölcsön eszközését.

Gazdasági üzentervek elkészítését és elszámolások felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatolunk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Az Adriance, Platt és Co.

new-yorki gyár „Adriance”
világhírű

kéveköto-, marokrakó-, arató-
és fúkaszaló-gépeinek

magyarországi kizárólagos képviselője

Minden, a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint: vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb. legjutányosabb beszerzési forrása.

A szövetkezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő”-jét bárkinék ingyen és bérmentve megküldi.

A V. Vermorel-féle
villefranchei gyár világhírű

„Éclair”

peronospora-fecskendőinek

(32.)

